

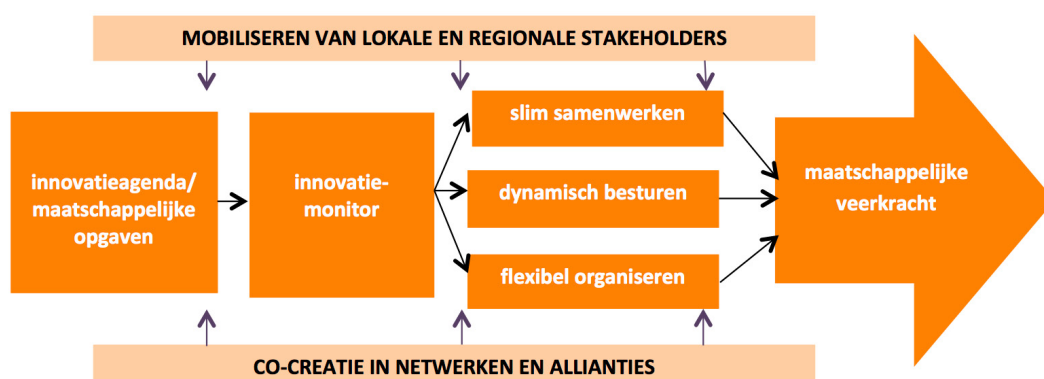
Maatschappelijke innovatie

Gemeenten cruciale rol bij innovatieve aanpak belangrijke maatschappelijke opgaven. Krappe budgetten, een terugtrekende overheid en complexere wordende maatschappelijke problematiek vragen om creatieve oplossingen in de zorg, het onderwijs, het milieu en de arbeidsmarkt. Het vraagt om co-creatie van gemeenten, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en burgers. Alle (potentiële) talenten die in de lokale gemeenschap aanwezig zijn, moeten worden gemobiliseerd en benut.

Versterking maatschappelijke veerkracht gemeenten
 Een manier om deze co-creatie te organiseren is sociale innovatie. Sociale innovatie is te zien als een nieuwe manier om tot creatieve oplossingen te komen voor maatschappelijke uitdagingen, waarbij vooral het probleemoplossend vermogen van de samenleving zelf wordt aangesproken. Het stelt de samenwerking tussen mensen centraal in de focus op innovatieve vormen van publieke dienstverlening. Hierdoor ontstaan enerzijds nieuwe beleidsoplossingen en anderzijds biedt het nieuwe kansen voor gemeenten om sociale innovatienetwerken op gang te brengen en tot een herverdeling van taken te komen tussen de overheid, instellingen, bedrijven en bewoners. Het gaat hierbij om het realiseren van complexe maatschappelijke opgaven,

zoals bijvoorbeeld het opzetten van een buurtonderneming of het optimaliseren van het wijkbeheer. Bij deze maatschappelijke innovaties wordt de maatschappelijke veerkracht van lokale gemeenschappen versterkt.

Realisatie maatschappelijke innovaties gemeenten
 BMC ziet maatschappelijke innovatie als een belangrijke voertuig om de veerkracht van lokale gemeenschappen te versterken. In een zoektocht naar een gefundeerde aanpak voor maatschappelijke innovatie heeft BMC zich laten inspireren door ervaringen die in het bedrijfsleven zijn opgedaan en heeft deze concepten vertaald naar een aanpak om de innovatiekracht van gemeenten te versterken. Hieronder is dit schematisch weergegeven.

a. innovatieagenda/maatschappelijke opgaven

Het startpunt voor maatschappelijke innovatie ligt bij het benoemen van een maatschappelijke opgave. Dit kan van alles zijn: een transitie in het sociale domein, een nieuwe aanpak van de vastgoedbubbel, een nieuwe aanpak van de jeugdcriminaliteit, radicale bezuinigingen in de cultuur en noem maar op. Belangrijk is wel dat alle relevante lokale en regionale partners kunnen worden gemobiliseerd rond deze opgave. Immers zij moeten samen de schouders zetten onder deze initiatieven. In veel gevallen zal maatschappelijke innovatie starten bij een maatschappelijke opgave. Het is echter ook denkbaar dat er bestaat om een gezamenlijke innovatieagenda op te stellen.

b. innovatiemonitor

De neiging is groot om maatschappelijke opgaven zo snel mogelijk aan te pakken. Wij vinden dat een minder goed plan, omdat de kans groot is dat er vanuit bestaande recepturen wordt gewerkt. Kansen voor echte doorbraken blijven dan achterwege. Een transitie wordt dan het bijplussen van een nieuw takenpakket of de aanpak van de vastgoedbubbel een herijking van de grondexploitaties. Echte innovaties vragen om het in kaart brengen van het innovatievermogen rond de opgave. Onze innovatiemonitor® biedt mogelijkheden tot het versterken van de innovatiekracht, zodat de aanpak van de maatschappelijke opgave echt tot een innovatief succes wordt.

c. slim samenwerken

Maatschappelijke innovatie vindt niet plaats in een schuurtje in de achtertuin van een gemeentehuis, waar een uitvinder/ambtenaar in alle rust nieuwe oplossingen bedenkt. Samenwerken is hier een must, maar dan wel slim samenwerken. Hiermee bedoelen we co-creëren binnen innovatieteams die bestaan uit medewerkers uit verschillende lokale en regionale instellingen en organisaties en of andere gemeenten. Deze teams die worden geleid door een innovatieregisseur, zijn verantwoordelijk voor het uitwerken van een maatschappelijke opgave.

d. dynamisch besturen

Maatschappelijke opgaven moeten goed ingebed zijn binnen de regels van het democratisch spel. Immers het gaat om opgaven die politiek en maatschappelijk van groot belang zijn en waar vaak veel publiek en privaat geld mee gemoeid kan zijn. Het bestuur heeft een belangrijke rol bij het - samen met de regisseur - formuleren van doelstellingen voor de opgave. Belangrijk is dat er voldoende ruimte wordt gegeven om tot innovatie te kunnen komen. De bestuurders vervullen vervolgens de rol van aanspreekpunt of worden (mede) regisseur. De politiek weet zich hier op gepaste afstand.

e. flexibel organiseren

Mobiliseren van de kennis, kunde en resources van betrokken stakeholders, dat is waar maatschappelijke innovatie om draagt. En resultaatgericht samenwerken in innovatieteams die bestaan uit medewerkers van verschillende organisaties. Organisatiegrenzen zijn hierbij niet langer heilig bij leiding geven en leiding ontvangen. En evenzeer stopt politiek-bestuurlijke verantwoordelijkheid niet bij de gemeentegrenzen. Hier ontstaan nieuwe lerende gemeenschappen van professionals en bestuurders. Werken aan maatschappelijke innovatie heeft hiermee ook gevolgen voor organisatieconcepten van gemeenten (en hun partners!) en in het verlengde hiervan ook voor het HRM-beleid, de P&C en de ICT.

BMC partner bij maatschappelijke organisaties

BMC is zich als maatschappelijk ondernemer bewust van haar verantwoordelijkheid waar het gaat om het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke innovaties. Wij roepen u op om samen met BMC op zoek te gaan naar oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken door middel van sociale innovatiemethodieken.

Meer informatie

Wilt u samen met BMC een pilotproject starten of wilt u met een van de BMC adviseurs een analyse maken van de huidige situatie en het opstellen van een plan van aanpak? Neem dan contact op met de heer Bert Harmsen of de heer Bram Vat, beiden senior adviseur van BMC, via telefoonnummer 033 - 496 52 00 of een e-mail sturen naar bertharmsen@bmc.nl of bramvat@bmc.nl.